

Касянчук Л.О.,

студентка IV курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Піхтар О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ПІСЕННА СПАДЩИНА АНАТОЛІЯ ПАШКЕВИЧА В НАРОДНОМУ ХОРОВОМУ ВИКОНАВСТВІ

Хорова культура України має міцні віковічні традиції гуртового багатоголосного співу, які стали частиною духовного життя українського народу. Осередком формування пісенної культури України були сільські співаки, які з покоління у покоління створювали та передавали шедеври самобутньої багатоголосної пісенності. На ранньому етапі становлення хорової культури українців особливу роль відігравали гетерофонія (спільний одноголосний спів) та стрічкове октавне багатоголосся, що відбивалося в колядках, щедрівках та весільних піснях. Імпровізаційний характер виконання народних пісень сприяв розвитку народної підголоскової поліфонії.

Анатолій Пашкевич – самобутній, неповторний майстер хору, який своєю творчістю визначив вектори розвитку вітчизняного народно-хорового мистецтва. Анатолій Пашкевич глибоко національний композитор. Сьогодні вже важко уявити українську пісенну культуру без «Маминої вишні», «Пісні Волині», «Пісні про хліб», «Довженкової землі» та інших. Пашкевич неперевершений мелодист. Більшість його творів на вірші українських поетів вже стали народними («Гуси летіли», «Моя ти земле калинова», «Хата моя, біла хата», «Світязь», «Чебреці») та інші. Крім того у творчому доробку композитора є близько двох десятків пісень на народні тексти, в яких своє авторство він не декларував, серед них: «Ой я маю чорні брови», «Ой не плавай лебедонько», «Сама собі дівчино здивувалася».

Окрема сторінка його композиторської творчості – аранжування, гармонізації та обробки українських народних пісень. Він не просто розкладав пісню на голоси чи механічно адаптував її до можливостей певного хорового колективу, а вишукував нову звукову палітру, яка б по-новому розкривала цей народний витвір. Уся могутня зрілість композиторського таланту Пашкевича проявилась у масштабних формах – фольк-опері «Блудний син», лібретто до якої написав сам за твором німецького письменника Германа Пуштфера, ораторії «Крик попелу» (лібретто О. Богачука),

кантатах «Лебеді материнства» (вірші В. Симоненка) та «Чернігівські дзвони» (вірші М. Негоди).

Завдяки Анатолію Пашкевичу народно-хорове мистецтво стало одним із найпопулярніших в Україні. Не здобувши хормейстерської професійної освіти, він став учителем для багатьох власників престижних дипломів. Пашкевич-хормейстер умів безпомилково віднаходити «нервові центри» пісні і, натискаючи на них, вигравав на найтонших струнах людських душ як слухачів, так і виконавців. Його хори не були багаточисельними, однак за інтенсивністю і динамізмом вони не поступалися капелам, бо диригент працював з кожним співаком, знав можливості кожного і умів домагатися максимум можливого. Він подарував нам ціле суцвіття талановитих співачок: Раїсу Кириченко, Ольгу Павловську, Євгенію Крикун, Галину Мельник. Значна частина творчої біографії Анатолія Пашкевича пов'язана з творчою діяльністю Черкаського державного українського народного хору.

Недостатня вивченість пісенної спадщини Анатолія Пашкевича активізують науковців до актуальних досліджень за даною темою. У композитора, окрім широковідомих творів, було близько двох десятків самотутніх пісень, які сприймалися як народні.

Він жив на окремій орбіті. А весь його життєвий устрій підпорядковувався одному-єдиному – служінню пісні. Помер А. Пашкевич в січні 2005 року, похований у Черкасах поруч з могилою солістки Черкаського народного хору, народної артистки Ольги Павловської, першої виконавиці пісні «Степом, степом...».

В травні 2007 р. на батьківщині аматора в Баранівці у сороковий рік написання ним реквієму «Степом, степом...» в присутності сотень гостей і земляків на фасаді Баранівського будинку культури було відкрито меморіальну дошку, на якій було написано: «У цьому Будинку починав свою творчу діяльність народний артист України Анатолій Пашкевич».

Отже, глибокого теоретичного аналізу, історико-мистецтвознавчого розгляду потребують дослідження творчої постаті Анатолія Пашкевича як явища в українській пісенній творчості, його талановитого творчого доробку та значення у вітчизняній народно-хоровій культурі.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук П. Анатолій Пашкевич як явище в українській пісенній творчості. *Народна творчість та етнографія*. 2005. №. 4. С. 63-66.
2. Горбенко О. І. Хормейстерська діяльність Анатолія Авдієвського: поєднання народної та академічної манер співу. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2019. № 2 (43). С.118-130.
3. Павлюченко П. Г. Особливості репертуару українського народного хору під керівництвом Григорія Верьовки. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (2). С. 547-549.
4. Скопцова О. М. Новаторська діяльність Г. Верьовки як фундатора професійного народного хорового виконавства України. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 670-673.

5. VERYOVKA: офіційний сайт. URL: <https://veryovka.com/history/> (дата звернення: 10.11.2022)

Кретов К.О.,

студент IV курсу кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Сологуб В.Д., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та хореографічного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ЕЙТОР ВІЛЛА-ЛОБОС: ЕТНОМИСТЕЦЬКИЙ ПОГЛЯД НА РОЗВИТОК АКАДЕМІЧНОГО ГІТАРНОГО ВИКОНАВСТВА ТА ФОРМУВАННЯ НОВИХ СТИЛЬОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ПРИКЛАДІ ЦИКЛУ «5 ПРЕЛЮДІЙ ПРИСВЯЧЕНИХ АНДРЕСА СЕГОВІА»

Нині, в умовах чергового етапу зміцнення та відродження нашої культури, насамперед музичної, актуальним стає питання вивчення етномистецьких надбань народів інших країн. Як приклад, у цій доповіді буде представлений один із найкращих композиторів 20 століття, справжній збагачувач музичної індустрії рідної країни Ейтор Вілла-Лобос. В результаті прослуховування музичного матеріалу, думка про необхідність проведення подібної роботи на місцях була остаточною. На прикладі поєднання академічної музики з народною етнокультурною спадщиною виводить кінцевий продукт на новий рівень.

Однак на сьогодні дуже мало робіт висвітлює діяльність Ейтора Вілли-Лобоса, як творця і композитора, у творчості якого знайшли поєднання різні стилі.

Методика проведення дослідження полягає у стимулюванні розвитку музичної культури в умовах етномистецьких пошуків та на основі прикладу подібної творчості Бразилії ХХ ст. безсумнівно, геніальним композитором. Таким чином, були зроблені наступні кроки до поставленої мети: аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, роль бразильської народної музики у творчості Вілли-Лобоса.

Ейтор Вілла-Лобос — бразильський композитор, диригент, віолончеліст і, що найважливіше для нас, класичний гітарист. Вілла-Лобос - найвідоміший композитор Латинської Америки.

Музика Вілла-Лобоса (1887-1959) демонструє поєднання традиційної академічної та європейської рідної бразильської музики. Він познайомився з